

Tez No	İndirme	Tez Künye	Durumu
109851	Bu tezin, veri tabanı üzerinden yayınlanma izni bulunmamaktadır. Yayınlanma izni olmayan tezlerin basılı kopyalarına Üniversite kütüphanemiz aracılığıyla (TÜBESS üzerinden) erişebilirsiniz.	Konumsal kent bilgi sistemine geçişte yerel yönetimlerde yeniden yapılanma ihtiyaçlarının araştırılması ve modellenmesi / Investigating and modeling of re-organization requirements in the municipalities for establishing the spatial urban information systems Yazar: KEMAL ÇELİK Danışman: PROF.DR. TAHSİN YOMRALIOĞLU Yer Bilgisi: Karadeniz Teknik Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Jeodezi ve Fotogrametri Ana Bilim Dalı Konu: Jeodezi ve Fotogrametri = Geodesy and Photogrammetry Dizin: Belediyeler = Municipalities ; Konumsal bilgi sistemi = Spatial information system ; Yerel yönetimler = Local administrations	Onaylandı Doktora Türkçe 2001 230 s.

ÖZET Ülkemizde yerel yönetimler, il özel idareleri, belediyeler ve köylerden oluşmaktadır. Yerel nitelikteki hizmetlerin karşılanması belediyenin görevleri arasındadır. Bu bağlamda, belediyeler gün geçtikçe artan hizmet taleplerini bilgi teknolojisi (BT) kullanarak karşılamak zorundadır. Konuma dayalı gözlemlerle elde edilen konumsal ve konumsal olmayan bilgileri toplayan, depolayan analiz eden ve sunan BT tabanlı sistemler bütününe Konumsal Bilgi Sistemi (KOBİS) denilmektedir. KOBİS ile kentte yaşayanların bugünkü ve gelecekteki ortak ihtiyaçlarının planlanması, kaynakların en optimum şekilde kullanılması vb. işlem ve analizleri yapılabilmektedir. Belediye sınırları içinde nüfusun %77' sinin yaşadığı günümüzde KOBİS'e dayalı yeniden yapılanma ihtiyacı ortadadır. Ülkemizde KOBİS kurulmasına başlanan belediyelerde kurumsal, organizasyonel ve teknik problemlerle karşılaşmıştır. Tez çalışmasında belediye teşkilatı yapılan incelenerek teknik bilimlerine yönelik teşkilat yapısı tasannu ve Konumsal Veri (KV) akışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Günümüzde KV'nin toplanması kadar, verilerin kaliteli, güncel olması ve hızlı bir şekilde kullanıma sunulması, belediyeler açısından oldukça önemlidir. KOBİS'ler veri paylaşımı, karar alma, planlama, personel, zaman, ekonomik kazanç vb. avantajlar sağlamaktadır. KV'lerin alış-verişinin belediyenin kendi birimlerinde dahi hızlı, ekonomik ve güncel sağlanamaması bilgi teknolojilerinden yeterince yararlanılmadığını göstermektedir. Kentsel faaliyetlerin düzenli yürütülmesi açısından güvenilir konum bilgisine olan ihtiyaç, BT kullanılarak KV'lerden optimum şekilde yararlanma yoluna gidilmesini gerektirmektedir. Günümüzde belediyelerdeki KOBİS ihtiyacını araştırmak için 105 belediyede anket uygulaması yapılmıştır. Büyükşehir belediyelerinin tamamında KOBİS kurma faaüyetinin olduğu, sistemlerin kurulamamasının nedeni olarak pahalı bir yatırım, uzman personel ve kurum altyapısının yetersiz olması gösterilmiştir. Sonuç olarak, gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetimlerin ulusal konumsal veri altyapısındaki yeri incelenmiş ve ülkemizde konumsal veri altyapısının oluşturulması için belediyelerin bilgi teknolojisine hazırlanması ve belediyelerde KOBİS'lerinin kurulması ve koordinasyonunu sağlayacak birim önerisi yapılmıştır. Belediyenin harita ve plan türündeki KV alış-verişi yaptığı kurum içi ve kurum dışı birimler belirlenerek, hızla yaygınlaşan internet altyapısı ile de özel sektörün KOBİS'de yer alması gerektiği vurgulanmıştır. Anahtar Kelimeler; Yerel Yönetim, Belediye, Konumsal Bilgi Sistemi, Ulusal Konumsal Veri Altyapısı ve Yeniden Yapılanma. VII

SUMMARY Investigating and Modeling of Re-organization Requirements in the Municipalities for Establishing the Spatial Urban Information Systems In our county, local administrations consist of city self administrations, municipalities and villages. It is among the responsibilities of municipalities to provide local types of services. In this context, municipalities should be able to respond daily increasing service demands using information technology (IT). IT-based Information Systems mat are used for collecting, storing, analyzing, and presenting spatial and non-spatial information that are obtained by space-based observations are called Spatial Information Systems (SIS). Planning the current and future needs of people who live in a city can be performed with SIS by providing processes and analysis using resources in a most suitable way. The need for re organization of municipalities based on SIS is clear 77% of the population currently lives in the vicinity of municipalities. Institutional, organizational, and technical difficulties have been confronted with in the municipalities where SIS have been to be established. The goal of this thesis to determine organizational structure and spatial data (SD) flow for municipality technical units by examining the municipality organizational structure. Collecting SD is currently very important; it is equally important from a municipality perspective that data must be in good quality, up to date, and readily available for use. SIS provide advantages such as data sharing, decision making, and planning, and also provide more efficient use of personnel, time, and financial resources. Not being able to provide more rapid, economic, and up to date SD exchange among municipalities' own units shows that information technologies have not been developed enough. The need for dependable spatial information to systematically carry out urban activities necessitates the use of SD in a most suitable way by using IT. A recent survey was conducted among 105 municipalities in order to investigate the need for SIS in municipalities. Although there have been efforts to build an SIS in all of the metropolitan municipalities several factors have prevented success. These include the expense of investment; lack of specialized personnel; and insufficient infrastructure. As a result, the orientation of local administrations of developed countries in national spatial data infrastructure has been investigated. And in order to form the spatial data infrastructure in our country, a proposal has been made to set up a special unit in each municipality that will ensure preparation of municipalities for the information technology and for building SISs and to provide coordinations among them. Rapidly spreading Internet infrastructure and growing need to involve "inside" and "outside" units with which municipalities exchange SD types, such as maps and plans, underscore the increasingly significant role of the private sector in SIS. Key Words: Local Governments, Municipality, Spatial Information Systems, National Spatial Data Infrastructure, Re-organization. VIII